

Miika Töyräskoski

**TILINPÄÄTÖKSEN HYÖDYNTÄMINEN LUOTTOKELPOISUUDEN
SELVITTÄMISESSÄ**

Ullavan Osuuspankki

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma
Joulukuu 2018**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Joulukuu 2018	Tekijä Miika Töyräskoski
Koulutusohjelma Liiketalous		
Työn nimi TILINPÄÄTÖKSEN HYÖDYNTÄMINEN LUOTTOKELPOISUUDEN SELVITTÄMISESSÄ. Ullavan Osuuspankki		
Työn ohjaaja Janne Peltoniemi		Sivumäärä 32
Työelämäohjaaja Jorma Somero		
<p>Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Ullavan Osuuspankki. Osuuspankki on ainoa pankki Ullavassa, ja sillä on noin 2100 henkilö- ja yritysasiakasta.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, mitä tilinpäätös ja tilinpäätösanalyysi kertovat yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tarkoituksena oli tehdä myös Excel-taulukko, joka laskee yrityksen tunnuslukuja ja kertoo, ovatko ne riittävät luotonhoitokyvyn varmistamiseksi. Excel-taulukon avulla on tarkoitus katsoa, yritysasiakkaiden maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta jatkossa, ennen luoton myöntämistä.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosassa keskityttiin kahteen eri osa-alueeseen. Ensimmäisessä osa-alueessa keskityttiin tilinpäätökseen ja tilinpäätösanalyysin tuomaan infoon, yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Toisessa osa-alueessa käytiin läpi yleistä luottokelpoisuutta ja lopussa käsiteltiin vielä yritysten mahdollisia vakavaraisuuden sertifikaatteja.</p> <p>Opinnäytetyön loppuvaiheessa käytiin läpi Excel-taulukkoa, joka rakennettiin laskemaan tilinpäätöksestä vakavaraisuuden ja maksukyvyn mittaavia tunnuslukuja. Loppuvaiheessa tarkasteltiin Excel-taulukon toiminta läpi vaihe-vaiheelta.</p> <p>Lopussa käytiin vielä läpi kaavan toimivuutta, jossa verrattiin rakentamani Excel-taulukon antamia tunnuslukuja Suomen asiakastiedon tilinpäätösanalyysiin.</p>		

Asiasanat Luottokelpoisuus, maksukyky, tilinpäätös, tilinpäätösanalyysi, tunnusluvut, vakavaraisuus.
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date December 2018	Author Miika Töyräkoski
Degree programme Business Administration		
Name of thesis THE ROLE OF FINANCIAL STATEMENTS IN CHECKING CREDIT WORTHINESS. Case Osuuspankki Ullava		
Instructor Janne Peltoniemi	Pages 32	
Supervisor Jorma Somero		
<p>This assignment was commissioned by Osuuspankki Ullava, the only bank in Ullava, which has about 2100 personal and business customers.</p> <p>The purpose of the thesis was to study what the financial statements and the financial statement analysis can tell us about the fiscal standing of the company. It was also decided that an Excel spreadsheet should be created to calculate the company's key figures to reveal whether they are sufficient enough to ensure the credit worthiness. The Excel spreadsheet is intended to look at the liquidity and solvency of corporate customers now and in the future, before granting any credit.</p> <p>The theory part of the thesis focused on two different areas. The first part focused mainly on the financial statements and the information provided by these to analyse the economic situation of the company. In the second part, general credit worthiness and potential solvency were studied.</p> <p>In the final phase of the thesis, the Excel table that was built to calculate capital adequacy and solvency indicators, was studied in more detail. Also the functionality of this spreadsheet was tested through a step by step process.</p> <p>In the end we continued to study the functionality of the formula which compared the figures provided by the Excel table that I created with the financial statements analysis of the Finnish customer information.</p>		
Key words Analysis of a financial statement, creditworthiness, financial statements, key figures, solvency.		

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 TILINPÄÄTÖS	2
2.1 Tuloslaskelma	2
2.2 Tase.....	3
2.2.1 Vastaava	3
2.2.2 Vastattavaa	4
2.3 Rahoituslaskelma	4
2.4 Toimintakertomus	5
2.5 Tilinpäätöksen liitteet	5
3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	7
3.1 Tunnusluvut	7
3.2 Kannattavuuden tunnusluvut	7
3.2.1 Myyntikateprosentti	8
3.2.2 Käyttökateprosentti	8
3.2.3 Liiketulosprosentti	9
3.2.4 Nettotulosprosentti	10
3.2.5 Rahoitustulosprosentti.....	10
3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut	11
3.3.1 Omavaraisuusaste	11
3.3.2 Nettovelkaantumisaste	12
3.3.3 Suhteellinen velkaantuneisuus.....	12
3.4 Maksuvalmiuden tunnusluvut.....	13
3.5 Staattinen maksuvalmius	14
3.5.1 Quick ratio	14
3.5.2 Current ratio	15
3.6 Dynaaminen maksuvalmius	16
3.6.1 Rahoitustulos ja toimintajäämä	16
3.6.2 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika.....	16
3.6.3 Rahoituskulujen hoitokate	17
3.7 Pääoman tuotto	17
3.7.1 Kokonaispääoman tuotto	18
3.7.2 Sijoitetun pääoman tuotto	18
3.7.3 Oman pääoman tuotto	19
4 LUOTTOKELPPOISUUS	21
4.1 Rating Alfa	21
4.2 Luottoluokitus sertifikaatteja	22
4.2.1 Suomen Vahvimmat.....	22
4.2.2 Kauppalehti menestyjä	23
4.3 Yrityksen maksukyvyn arviointi	23

5 OSUUSPANKKI	24
5.1 Ullavan Osuuspankki	24
5.2 Luottojen myöntäminen	24
5.2.1 Yritysluottojen vakuudet	25
5.2.2 Yrityksien maksukyvyn ja taloudellisen tilanteen arviointi	26
6 EXCELIIN TEHTY TILINPÄÄTÖSANALYSOINTIOHJELMA	27
6.1 Kaavan käyttöohje	27
6.2 Kaavan toimivuus	31
6.3 Testauksen tulokset	31
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
LÄHTEET	35
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Lainojen jakautuminen.....	25
KUVAT	
KUVA 1. Myyntikateprosentti laskukaava	8
KUVA 2. käyttökateprosentin laskukaava	8
KUVA 3. Liiketulosprosentin laskukaava	9
KUVA 4. Nettotulosprosentin laskukaava	10
KUVA 5. Rahoitustulosprosentin laskukaava	10
KUVA 6. Omavaraisuusasteen laskukaava	11
KUVA 7. Nettovelkaantumisasasteen laskukaava	12
KUVA 8. Suhteellisen velkaantuneisuusprosentin laskukaava	13
KUVA 9. Quick ratio laskentakaava	14
KUVA 10. Current ratio laskentakaava	15
KUVA 11. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika laskukaava	17
KUVA 12. Rahoituskulujen hoitokate laskukaava	17
KUVA 13. Kokonaispääoman tuotto prosentti laskukaava	18
KUVA 14. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti laskukaava	18
KUVA 15. Oman pääoman tuotto prosentti laskukaava	20
KUVA 16. Excelin välilehdet	27
KUVA 17. Tuloslaskelma välilehden näkymä	28
KUVA 18. Tase Vastaava näkymä	29
KUVA 19. Tase Vastattavaa näkymä	29
KUVA 20. Analyysi näkymä	30
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Yrityksien kokoluokat	2
TAULUKKO 2. Rating Alfa taulukko	21
TAULUKKO 3. Testauksen tulokset	31

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja on Ullavan Osuuspankki. Ullavan Osuuspankki on pieni paikallinen pankki, joka on samalla Ullavan ainoa pankki ja jossa työskentelee tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa toimitusjohtaja, kaksi asiakkuusasiantuntijaa ja yksi osa-aikainen asiakkuusneuvoja. Osuuspankit ovat osuuskuntia, ja ne ovat omistaja-asiakkaidensa omistamia.

Opinnäytetyön aiheena on tilinpäätöksen ja tilinpäätösanalyysin hyödyntäminen yritysasiakkaiden luottokelpoisuuden selvittämisessä. Idea aiheeseen tuli kesätyöni aikana, muilta työntekijöiltä. Tähän mennessä tilinpäätöksestä ei ole otettu, kaikkea hyötyä irti.

Työn tarkoituksena on tehdä Exceliin taulukko, joka laskee tärkeimpiä tunnuslukuja, jotka mitaavat maksukykyä ja vakavaraisuutta. Taulukko myös ilmoittaa, ovatko tunnusluvut hyviä vai huonoja. Taulukon lisäksi on tarkoitus selvittää, mitä tilinpäätös kertoo yrityksen taloudellisesta tilanteesta.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskitytään kahteen eri osa-alueeseen. Ensimmäisessä osa-alueessa käydään läpi tilinpäätöstä ja sitä, mitä se sisältää. Tilinpäätösanalyysia ja sen eri tunnuslukujen laskentaa ja niistä saatavaa tietoa. Toisessa osa-alueessa tutustutaan yleiseen luottokelpoisuuteen ja yritysten mahdollisiin vakavaraisuuden sertifikaatteihin.

Opinnäytetyön tavoite on auttaa ymmärtämään yrityksen taloudellista tilannetta, katsomalla tilinpäätöstä ja ymmärtämään tilinpäätösanalyysin tunnuslukuja. Tavoitteena on myös nopeuttamaan ja helpottamaan suppean tilinpäätösanalyysin tekemistä, jolla voi todeta, yrityksen maksukyvyyn riittävyyden luotonhoitoon.

2 TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöksen laadintaa säädetään kirjanpitolaissa. Tilinpäätöksen on annettava yrityksen toiminnasta ja sen tuloksesta oikea ja riittävä kuva. Kirjanpitolaki jakaa yritykset niiden kokoluokkien perusteella kolmeen ryhmään: mikro-, pien-, ja suuryrityksiin. Yrityksen kokoluokka määrää, millaisen tilinpäätöksen yrityksen on laadittava. (Tuomi-Sorjonen 2018, 146–147.)

TAULUKKO 1. Yrityksien kokoluokat (mukaihen Tuomi-Sorjonen 2018, 146)

Yrityksen koko	Tasen loppusumma	Liikevaihto	Henkilöstö	Raja-arvot täyttyy
Mikroyritykset	350 000 €	700 000 €	10 henkilöä	Enintään yksi raja-arvo saa ylittyä
Pienyritykset	6 000 000 €	12 000 000 €	50 henkilöä	Enintään yksi raja-arvo saa ylittyä
Suuryritykset	20 000 000 €	40 000 000 €	250 henkilöä	Vähintään kaksi raja-arvoa ylittyy
Kriteerien tulee täyttyä kahdella peräkkäisellä tilikaudella				

Tilinpäätösasiakirjoja on säilytettävä huolellisesti ja siten, että ne ovat tarkastettavissa ilman aiheetonta viivettä. Kirjanpitoaineistoa on säilytettävä vähintään kuuden vuoden ajan. Kirjanpitoaineistoa ovat tositteet ja liiketapahtumia kuvaava kirjeenvaihto. Tilinpäätöstä, toimintakertomusta, kirjanpitoa, tilliluetteloita sekä luetteloja kirjanpidosta ja aineistosta tulee säilyttää kymmen-vuoden ajan. (Tuomi-Sorjonen 2018, 160.)

2.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on laskelma, joka esittää tilikauden aikana syntyneet tuotot ja kulut, eli tulot ja menot. Näiden erotuksesta lasketaan tilikauden voitto tai tappio.

Yrityksien tuloslaskelma voidaan, tehdä kahdella eri tavalla, joko kululaji- tai toimintakohtaisen tuloslaskelmakaavan mukaisesti. Kululajikohtaisessa laskenta kaavassa liiketoiminnan menot vähennetään tuloista, kululajikohtaisessa järjestyksessä. Toimintakohtaisessa laskentakaavassa kulut jaetaan toiminnoittain: hankinnan ja valmistuksen, myynnin ja markkinoinnin ja muihin liiketoiminnasta aiheutuneisiin kuluihin. Kululajikohtainen vaihtoehto on yleisimmin käytetty laskentatapa. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 56, 63.)

Tuloslaskelmassa on aina oltava vertailutieto edelliseen vuoteen. Tämä tarkoittaa sitä, että tuloslaskelmassa on rinnakkain edellisen ja kyseisin tilikauden tuloslaskelmat. Pienyritykset

voivat laatia lyhennetyt tuloslaskelman. Lyhennyksessä tuloslaskelmassa alkupään erät yhdistetään bruttotulokseksi henkilöstökuluihin saakka. (Tuomi-Sorjonen 2018, 148.)

2.2 Tase

Tase kertoo yrityksen tilinpäätöspäivän taloudellisesta tilanteesta. Taseesta ilmenee yrityksen varallisuus, oman pääoman ja velkojen määrä. Tase jaetaan kahteen osaan vastaavaan ja vastattavaan. Vastaava kertoo yrityksen varoista ja vastattava vastuista ja veloista.

(Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 56–63.)

2.2.1 Vastaava

Taseen vastaava puoli ilmaisee yrityksen varallisuutta, joka tilinpäätöspäivänä on yrityksen hallussa. Taseen vastaava puoli jaetaan kahteen ryhmään pysyviin vastaaviin ja vaihtuviin vastaaviin. Pysyvät vastaavat ovat sellaisia tuotannontekijöitä, jotka tuottavat yritykselle useammin kuin yhden tilikauden ajan. Tekijänoikeudet, patentit, rakennukset, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto ovat hyviä esimerkkejä pysyvistä vastaavista. Arkikielellä sanottuna pysyvät vastaavat on yrityksen käyttöomaisuus.

Pysyvät vastaavat jaetaan kolmeen eri alaluokkaan aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin ja sijoitusomaisuuteen. Aineettomia oikeuksia ovat esimerkiksi ohjelmistojen käyttölisenssit ja patentit. Pitkävaikutteiset kustannukset, voivat olla aineettomia oikeuksia, jos niillä on tulontuotokyky useammalle tilikaudelle, esimerkiksi tuotekehityskustannukset ovat tällaisia kustannuksia. Aineelliset hyödykkeet ovat puolestaan yrityksen maa- ja vesialueet, rakennukset, koneet ja kalusto. Sijoitusomaisuus on yrityksen arvopaperit ja sijoitukset, jotka ovat liiketaloudellisessa yhteydessä yrityksen kanssa, esimerkiksi tytäryhtiön osakkeet. Sijoituksiin ei merkitä hetkellisiä sijoituksia tai muita pörssikauppaan tarkoitettuja sijoituksia.

Vaihtuvat vastaavat ovat seuraavan tilikauden aikana vaihtuvaa omaisuutta. Vaihtuvaa omaisuutta on esimerkiksi vaihtomaisuus, joka on yrityksen valmiista ja keskeneräisistä tuotteista koostuva omaisuus. Vaihtomaisuuteen kuuluvat myös ennakoon saadut maksut. Yrityksen saamiset ovat vaihtuvan vastaavan toinen kohta; saamisia voivat esimerkiksi olla asiakkailta saatavat myyntisaamiset, kun asiakkaalle on myyty laskulla eli velaksi. Rahoitusarvopaperit ja yrityksen rahat ja pankkisaamiset ovat kaksi viimeistä kohtaa vaihtuvan vastaavan puolella.

Rahoitusarvopaperit ovat varoja, jotka tarpeen vaatiessa on nopeasti muutettavissa rahaksi. Rahat ja pankkisaamiset ovat nimensä mukaisesti yrityksen pankkitileillä olevat varat ja mahdolliset käteiset yhteenlaskettuina. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 58–61.)

2.2.2 Vastattavaa

Taseen vastattavaa-puoli ilmaisee yrityksen tilinpäätöspäivänä olevat vastuut ja velat. Vastavaa-puolesta voidaan katsoa, mistä yritys on saanut rahat toimintansa pyörittämiseen. Taseen vastattavaa-puoli jakautuu omaan pääomaan ja vieraspääomaan. Oma pääoma kuvaa omistajien sijoittamia varoja yritykseen. Oma pääoman eriä ovat osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, arvonkorotusrahasto, muut rahastot edellisten tilikausien voitto (tappio) ja tilikauden voitto tai tappio.

Yritys voi jakaa oma pääoman varoja omistajilleen. Nämä oman pääoman varat ovat voitonjakokelpoisia varoja, eli vapaata omaa pääomaa. Jäljelle jäävä osa on lain mukaan sidottu yhtiöön ja niitä kutsutaan sidotuksi pääomaksi, eikä niitä voi jakaa ilman velkojien kuulemista. Osakeyhtiölaki säätelee vapaan ja sidotun oman pääoman eriä.

Vieras pääoma kuvaa varoja, jotka on sijoitettu yhtiöön. Näille varoille on määritelty takaisinmaksuaika, -ehdot ja mahdolliset korot. Vieras pääoma jaetaan kahteen erään: lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan. Lyhytaikainen vieras pääoma tulee maksaa seuraavan tilikauden aikana. Ostovelat, siirtovelat, verovelat ja seuraavalle tilikaudelle kuuluvat lainojen lyhennykset ovat lyhytaikaista vieraspääomaa. Pitkäaikaiseen vieraspääomaan kuuluu esimerkiksi pääomalainat ja rahoituslaitosten lainat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin seuraavalla tilikaudella. (Ikäheimo, Malmi & Walden 2016, 61–63.)

2.3 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on laskelma, josta ilmenee yrityksen varojen hankinta ja niiden käyttö tilikauden aikana. ”Kirjanpitoasetuksen 2:1 §:n mukaan rahoituslaskelmasta on ilmentävä liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. (Ihantola & Leppänen 2018, 176.)

Rahoituslaskelma täydentää tuloslaskelman ja taseen antamia tietoja tilikauden tuloksesta ja yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Rahoituslaskelmasta muodostettavat tunnusluvut auttavat arvioimaan yrityksen maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta. Tunnusluvut ovat tärkeitä rahoittajien ja myös sijoittajien kannalta. Tunnuslukujen avulla voidaan arvioida yrityksen kykyä selviytyä heidän velvoitteistaan esimerkiksi veroista, koroista ja luottojen lyhentämisestä. (Perälä & Schwartz 2017, 8.)

2.4 Toimintakertomus

Toimintakertomuksesta nähdään tietoja yrityksen toiminnan kehittymisestä ja sen tuloksellisuudesta. Lisäksi toimintakertomuksessa annetaan tietoja taloudellisesta tilanteesta ja suurimmista riskeistä ja epävarmuustekijöistä, joita yrityksellä on.

Toimintakertomus liitetään tilinpäätökseen, mikäli kirjanpitovelvollinen on julkinen osakeyhtiö tai sellainen osuuskunta, yksityinen osakeyhtiö, joka ei ole mikro- tai pienyritys. Mikro-, pien- ja suuryritysten rajat käytiin läpi kappaleessa tilinpäätös. Mikäli kirjanpitolain mukaan esitettävä tieto on kuitenkin tarpeellinen oikean ja riittävän kuva saamiseksi yrityksestä, on pienyritysten esitettävä se liitetietona. Tällainen tieto voi olla esimerkiksi tulevan kehityksen arviointi. (Tuomi-Sorjonen 2018, 156.)

2.5 Tilinpäätöksen liitteet

Tilinpäätöksessä on aina annettava oikea ja riittävä kuva yrityksen tuloksesta ja sen taloudellisesta asemasta. Tämän vuoksi yrityksen on annettava liitetietoja tilinpäätöksestä. Liitetiedoista ei tuloslaskelmasta poiketen tarvitse esittää vertailutietoja edelliseen tilikauteen. Oikean ja riittävän kuvan antamiseksi on se kuitenkin suositeltavaa. Liitetietojen tulee perustua tosittaisiin, ellei tiedon perusta muuten ole ilmeinen.

Tavallisimpia liitetiedoissa annettavia tietoja ovat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, arvonkorotukset ja tieto yli 5 vuoden kuluttua erääntyvistä veloista. Annetut vakuudet ja taseen ulkopuoliset sitoumukset sekä eläkevastuut ovat myös yleisimpiä liitetietoja. Toimitusjohtajille ja hallintoelimiin kuuluville henkilöille annetut laidat tai heidän puolestaan annetut sitoumukset on myös liitettävä liitetietoihin. Seuraavaksi liitetietoihin liitetään yrityksen toimet intressirahojen kanssa,

henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana ja omien osakkaiden hankinnat ja luovutukset. Viimeisenä liitetietoihin liitetään olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä, tieto oman pääoman muutoksista, pääomalainoista ja laskelmat yrityksen varojen riittävydestä ja jakokelpoisesta vapaasta omasta pääomasta. Myös hallituksen ehdotus jakokelpoisen vapaan oman pääoman käytöstä on liitetietona olennainen.

Kirjanpitolain olettamien laatimisperiaatteiden mukaisesti tehdyssä tilinpäätöksessä ei tarvitse mainita erikseen periaatteita. Esimerkiksi poistosuunnitelman voi jättää esittämättä, jos poistot on tehty enimmäispoistojen mukaisesti eikä lisäpoistoja ole tehty.

(Tuomi-Sorjonen 2018, 154–155.)

3 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Tilinpäätösanalyysissä tutkitaan yrityksen kannattavuutta ja taloudellista tilannetta, tilinpäätösanalyysin tunnuslukuanalyysi tehdään yrityksen tilinpäätöksen avulla. Tässä kappaleessa tutustutaan tilinpäätöksestä laskettaviin tunnuslukuihin, jotka ovat osa tilinpäätösanalyysia. Tunnusluvut ovat tärkeitä mittareita yrityksen taloudellista tilannetta katsottaessa.

Tilinpäätösanalyysissä ei kuitenkaan kannata katsoa pelkästään tunnuslukuja, vaan niitä kannattaa myös verrata saman toimialan yrityksiin. Näin saadaan tietoa, myös siitä onko yritys toimialansa keskiarvon yläpuolella. Tämä on myös oleellinen tieto yritystä arvioidessa.

Luottoa myönnettäessä on tärkeää saada varmuus, yrityksen maksukyvyyn ja luotonhoitokyvyyn riittävydestä. Tilinpäätösanalyysin avulla saadaan lisätietoa, pystyykö yritys hoitamaan hänelle mahdollisesti myönnettävän luoton maksut sovitusti.

3.1 Tunnusluvut

Tunnusluvuilla pyritään ennustamaan yrityksen tulevaisuuden näkymiä ja arvioimaan yrityksen taloudellista tilaa. Tunnusluvut ovat oiva apuväline sijoittajille ja luotonmyöntäjille yritystä arvioidessa. Tärkeimpiä mittareita ovat kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius.

Seuraavissa kappaleissa tutustutaan yleisimpiin ja tärkeimpiin, kannattavuutta, vakavaraisuutta ja maksukykyä mittaaviin tunnuslukuihin ja niiden laskentaan.

3.2 Kannattavuuden tunnusluvut

Kannattavuuden tunnusluvuilla kuvataan yrityksen taloudellista tulosta. Hyvä taloudellinen tulos on jatkuvan liiketoiminnan perusedellytys. Kannattavuutta voidaan kuvata kahdella tavalla: absoluuttisesti ja suhteellisesti. Absoluuttista kannattavuutta kuvataan tulojen ja menojen erotuksena, eli yrityksen tuottamana voittona tai tappiona. Suhteellista kannattavuutta kuvataan nimensä mukaisesti suhteellisesti, esimerkiksi voitto suhteutettuna yrityksen pääomaan nähden. (Yritystutkimus 2018, 63.)

3.2.1 Myyntikateprosentti

Myyntikate on yleisemmin käytetty tunnusluku tukku- ja vähittäiskaupassa. Myyntikate kuvaa sitä, kuinka paljon tuotteiden myynnistä jää voittoa. Myyntikate saadaan, kun liikevaihdosta vähennetään tilikauden ostot ja alkuvarasto. Tähän lisätään vielä loppuvarasto. Näin saadaan tietää, kuinka paljon myydyistä tavaroista jäi voittoa, niiden hankinta menojen jälkeen. Tätä kutsutaan siis myyntikatteeksi. (Yritystutkimus 2018, 63.)

$$\frac{\text{Myyntikate}}{\text{Liikevaihto}} \cdot 100$$

KUVA 1. Myyntikateprosentti laskukaava

Myyntikatteen pitäisi riittää yrityksen muihin kuluihin, eli kiinteisiin kuluihin. Kiinteitä kuluja ovat ne, jotka on pakko maksaa, vaikka myyntiä ei olisi ollenkaan. Näitä ovat esimerkiksi vuokrat, luotot, vakuutus- ja puhelinlaskut ja työntekijöiden palkat.

3.2.2 Käyttökateprosentti

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen, ennen poistoja ja arvonalentumisia. Käyttökate saadaan, kun liiketulokseen lisätään poistot ja arvonalentumiset. Käyttökateprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{käyttökate}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \cdot 100$$

KUVA 2. käyttökateprosentin laskukaava

Käyttökateprosenttia verrataan vain saman toimialan yritysten kesken. Tämä johtuu siitä, että eri toimialoilla on vaihtelua käyttökateprosentin keskiarvo asettumissa. Toimialan sisäiseen vertailuunkin kannattaa, suhtautua varauksella, koska vertailtavuuteen vaikuttaa, omistaako yritys tuotantovälineensä itse vai onko yritys vuokrannut ne. (Yritystutkimus 2018, 64.)

Yritystutkimuksen mukaan tavanomaiset käyttökateprosentit toimialoittain ovat seuraavat:

teollisuus	5-20 %
kauppa	2-10 %
palvelu	5-15 %.

3.2.3 Liiketulosprosentti

Liiketulos on välitulos oikaistussa tuloslaskelmassa. Liiketulos poikkeaa virallisen tuloslaskelman liikevoitoista tai tappiosta oikaisujen määrällä, jotka on tehty tilinpäätösanalyysissä. Näitä oikaisuja ovat esimerkiksi, laskennalliset palkkakorjaukset ja liiketoiminnan muista tuotoista tai menoista tehtävät siirrot tilinpäätöksen satunaisiin eriin. Liiketuloksesta nähdään, kuinka paljon varsinaisesta liiketoiminnasta jää tuottoa ennen rahoituseriä ja veroja.

(Yritystutkimus 2018, 64.)

Tunnusluku soveltuu hyvin yksittäisen yrityksen kehityksen arviointiin ja toimialan sisäiseen vertailuun. Tunnusluku on erinomainen, koska sillä voidaan verrata eri toimialojen yrityksiä. Tunnusluvun laskukaava on seuraava:

$$\frac{\text{Liiketulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \cdot 100$$

KUVA 3. Liiketulosprosentin laskukaava

Yritystutkimuksen ohjearvot liiketulosprosentille on seuraavat:

yli	10 %	Hyvä
5 –	10 %	Tyydyttävä
alle	5 %	Heikko.

3.2.4 Nettotulosprosentti

Kun edellisessä kappaleessa tutustuttuun liiketulokseen lisätään tuloslaskelman rahoitustuotot ja vähennetään rahoituskulut ja verot, saadaan nettotulos. Nettotuloksen laskentakaava on: Liiketulos + rahoitustuotot – rahoituskulut – verot = Nettotulos. Toiminta on kannattavaa, kun nettotulos on positiivinen. Nettotuloksen riittävyys ja yrityksen vaatima vähimmäistaso nettotulokselle määräytyy yrityskohtaisesti. (Yritystutkimus 2018, 65.)

Nettotulosprosentin laskukaava on seuraava:

$$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \cdot 100$$

KUVA 4. Nettotulosprosentin laskukaava

3.2.5 Rahoitustulosprosentti

Nettotulokseen lisäämällä ennen liiketulosta vähennetyt poistot ja arvonalentumiset saadaan selville yrityksen rahoitustulos. Rahoitustulos on siis: Nettotulos + poistot ja arvonalentumiset. Rahoitustuloksen pitäisi riittää lainojen lyhennyksiin, investointien omarahoitusosuuksiin, käytöpääoman lisäykseen ja voitonjakoon omalle pääomalle, joten sen on ylitettävä nollassa reippaasti. (Yritystutkimus 2018, 65.)

Rahoitustulos on siis myös, luottoa myöntäessä ja luottokelpoisuuden arvioinnissa, katsomisen arvoinen tunnusluku, kun yrityksen rahoitustulos on reilusti positiivinen, on yrityksellä varaa lyhentää luottojaan. Rahoitustulosprosentti saadaan seuraavalla laskukaavalla:

$$\frac{\text{Rahoitustulos}}{\text{Liiketoiminnan tuotot yhteensä}} \cdot 100$$

KUVA 5. Rahoitustulosprosentin laskukaava

3.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Vakavaraisuuden tunnusluvuilla mitataan yrityksen varallisuutta ja velkaantuneisuutta. Yrityksen varallisuus jaetaan vieraaseen ja omaan pääomaan. Yrityksen varallisuutta arvioitaessa näiden suhdetta onkin hyvä tarkastella. Vaikka yrityksen toiminta ei olisikaan tappiollista, voi kannattavuus olla heikkoa, tai velkaantuneisuus niin suuri, ettei yritys kykene kattamaan rahoituksellisia velvoitteitaan, kuten lainojen korkoja ja lyhennyksiä. Nämä seikat on tärkeä ottaa huomioon, kun yritykselle mietitään luoton myöntämistä. Seuraavissa kappaleissa tutustaan vakavaraisuuden tunnuslukuihin, jotka antavat hyvän kuvan yrityksen varallisuudesta ja velkaantumisesta.

3.3.1 Omavaraisuusaste

Omavaraisuusasteella mitataan yrityksen vakavaraisuutta, tappionsietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksistaan. Omavaraisuusasteen tunnusluku kertoo, kuinka paljon yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omilla varoilla eli omalla pääomalla. Yrityksen liiketoiminta on sitä vaakaampaa, mitä korkeampi yrityksen omavaraisuusaste on. (Yritystutkimus 2018, 69–70.)

$$\frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{oikaistu taseen loppusumma - saadut ennakot}} \cdot 100$$

KUVA 6. Omavaraisuusasteen laskukaava

Omavaraisuusasteeseen vaikuttaa yleensä se, kauanko yritys on ollut toiminnassa. Uusilla yrityksillä omavaraisuusaste on heikompi kuin pitkään alalla toimineilla yrityksillä. Tämä johtuu siitä, että uudet yritykset tarvitsevat lainaa yritystoiminnan aloittamiseen rahoittamiseen, kun pitkään toimineet yritykset ovat jo todennäköisesti maksaneet velkojaan pois.

Yritystutkimuksen ohjeavot omavaraisuusasteelle on seuraavat:

yli	40 %	Hyvä
20	– 40 %	Tyydyttävä

alle 20 % Heikko.

3.3.2 Nettovelkaantumisaste

Nettovelkaantumisasteella kuvataan yrityksen velkaantuneisuutta. Tunnusluku tarkastelee oman pääoman ja korollisen nettovelan suhdetta. Yrityksen nettovelan määrä olisi hyvä olla vähemmän kuin sijoitettu pääoma. (Yritystutkimus 2018, 71; AlmaTalent 2018.)

Nettovelkaantumisasteprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{100 \times \text{korolliset velat} - \text{likvidit rahavarat}}{\text{omat varat}}$$

KUVA 7. Nettovelkaantumisasteprosentin laskukaava

Tunnuslukua kannattaa katsoa tarkasti luottoa myöntäessä. Tunnusluvun ollessa yli 100 % yrityksellä on enemmän velkaa, kuin sijoitettua omaa rahaa. Tällöin yritykselle luottoa myöntämistä on harkittava tarkasti, koska yritys pyörii tällöin velkarahalla. Uusilla yrityksillä tunnusluku on monesti heikompi, koska toiminnan aloittamiseen on tarvittu lainaa. Alma Talent on antanut seuraavat ohjearvot tunnusluvulle.

Alle	10 %	Erinomainen
10	– 60 %	Hyvä
60	– 120 %	Tyydyttävä
120	– 200 %	Välttävä
Yli	200 %	Heikko.

3.3.3 Suhteellinen velkaantuneisuus

Suhteellisella velkaantuneisuudella mitataan yrityksen velkojen määrää toiminnan laajuuteen. Yrityksen suhteellisen velkaantuneisuusprosentin ollessa 100 % on yrityksen liikevaihto saman verran kuin velkojen määrä. ”Esimerkiksi, jos suhteellinen velkaantuneisuus on 100 % eli

yrityksellä on velkaa yhtä paljon kuin liikevaihtoa, niin käyttökatevaade lainojen hoidon osalta nousee 5 % korkotasolla ja 10 vuoden laina-ajalla 15 %:iin liikevaihdosta. Laskelma on karkea, sillä tunnusluvun veloissa on mukana myös korottomia velkoja.” Edellä kuvattu AlmaTalentin esimerkki kyseisestä tilanteesta. Tästä voidaan päätellä, että yrityksen velkaantuneisuusprosentin olisi erittäin tärkeää olla alle 100%. (Yritystutkimus 2018, 70; AlmaTalent 2018.)

oikaistun taseen velat - ennakkomaksut	
liikevaihto	. 100

KUVA 8. Suhteellisen velkaantuneisuusprosentin laskukaava

Yritystutkimuksen ohjearvot suhteelliselle velkaantuneisuusaseelle on seuraavat:

alle	40 %	Hyvä
40 –	80 %	Tyydyttävä
yli	80 %	Heikko.

Luottoa myöntäessä on tärkeää katsoa yrityksen velkaantuneisuusastetta. Yrityksen velkaantuneisuusasteen ollessa jo ennestään korkea täytyy tarkasti arvioida, pystyykö yritys hoitamaan luottojaan. Huomioitavaa on myös, vaikuttavatko tulevaisuuden näkymät positiivisilta. Luoton myöntämiseen voi vaikuttaa, jos yrityksen liikevaihdolle on oletettavissa nousua luotonmyöntämisen johdosta, tällöin voidaan harkita luoton myöntämistä, vaikka velkaantuneisuus olisi jo ennestään korkea.

3.4 Maksuvalmiuden tunnusluvut

Maksuvalmiudella tarkoitetaan yrityksen kykyä maksaa laskut ja luotot ajallaan. Yrityksen maksuvalmiuden ollessa hyvä, yritys pystyy hoitamaan maksunsa ajallaan ja edullisimmalla tavalla. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys pystyy hyödyntämään kassa-alennukset eikä yrityksen ei tar-

vitse käyttää mahdollista tililuottoaan. Maksukyvyyn ollessa huono yrityksen maksut myöhästelevät ja yritys joutuu maksamaan kalliita viivästyskuluja ja ottamaan mahdollisesti hintavia kulutuslainoja.

Maksukyky jaetaan staattiseen ja dynaamiseen maksuvalmiuteen. Staattinen maksukyky tarkastelee yrityksen maksukykyä tietyssä ajankohtana. Yleensä tällainen ajankohta on tilinpäätöspäivä. Dynaamisessa maksuvalmiudessa mitataan tulorahoituksen riittävyyttä tilikauden menoihin. Dynaamisia maksuvalmiuden tunnuslukuja mitataan yleensä kassavirtalaskelman avulla. (Yritystutkimus 2018, 74.)

3.5 Staattinen maksuvalmius

Staattisen maksuvalmiuden lukuja ovat Quick sekä Current ratio. Nämä mittaavat vain tilinpäätöshetken tilannetta. Tunnuslukujen arvot voivat siis heitellä tilikauden aikana. Tunnuslukujen mittaamaa arvoa, saattaa myös heikentää rahoitusomaisuudessa olevat arvottomat erät, esimerkiksi myyntisaamiset, jotka tulkitaan luottotappioiksi. (Yritystutkimus 2018, 75.)

3.5.1 Quick ratio

Quick ratio kertoo yrityksen kyvystä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan rahoitusomaisuudellaan. Tunnusluvun arvo voi vaihdella tilikauden aikana, tunnusluku kuvaa vain tilinpäätöspäivän maksuvalmiutta. Tunnusluvusta, voidaan kuitenkin tehdä hyviä päätelmiä yrityksen mahdollisuuksista selviytyä yllättäviin menoihin käteisvaroillaan. Quick ration laskentakaava on seuraava:

$$\frac{\text{rahoitusomaisuus ilman osatuloutuksen saamia}}{\text{lyhytaikaiset velat ilman ennakkomaksuja}}$$

KUVA 9. Quick ratio laskentakaava

Mikäli rahoitusomaisuuteen sisältyy verosaamia, vahvistetusta tappiosta on se vähennettävä tunnuslukua laskiessa. (Yritystutkimus 2018, 74, Alma Talent 2018.)

Yritystutkimuksen ohjearvot Quick ratiolle on seuraavat:

Yli 1	Hyvä
0,5-1	Tyydyttävä
alle 0,5	Heikko.

3.5.2 Current ratio

Current ratiossa tarkastellaan jonkin verran Quick ratioa pidemmälle. Siinä otetaan huomioon, myös vaihto-omaisuuden realisointi lyhytaikaisien velvoitteiden selviämiseksi. Tunnusluvun tulkinnassa kannattaakin katsoa erityisen tarkasti luvun kehittymistä, josta saa hyvän käsityksen yrityksen maksuvalmiuden muutoksesta kuluneitten vuosien ajalta.

Current ratio soveltuu myös yksittäisten yritysten ja saman toimialojen yritysten maksuvalmiuden tilan ja kehityksen arviointiin. Current ratio toimii myös toimialojen vertailemisessa Quick ratioa paremmin. Current ratiolaskentakaava:

$$\frac{\text{vaihto-omaisuus} + \text{rahoitusomaisuus}}{\text{lyhytaikainen vieras pääoma}}$$

KUVA 10. Current ratio laskentakaava

Verosaamia käsitellään laskukaavassa, kuten Quick ratiolaskennassa. (Yritystutkimus 2018, 75, Alma Talent 2018.)

Yritystutkimuksen ohjearvot Current ratiolle on seuraavat:

Yli 2	Hyvä
1-2	Tyydyttävä
alle 1	Heikko.

3.6 Dynaaminen maksuvalmius

Dynaamisessa maksuvalmiudessa mitataan tulorahoituksen riittävyttä tilikauden aikana syntyneisiin menoihin. Dynaamisia maksuvalmiuden tunnuslukuja mitataan yleensä kassavirtalaskelman avulla ja näitä ovat esimerkiksi rahoitustulos, toimintajäämä, vieraan pääoman takaisinmaksuaika ja rahoituskulujen hoitokate. Näihin edellä mainittuihin tunnuslukuihin tutustutaan seuraavissa kappaleissa.

3.6.1 Rahoitustulos ja toimintajäämä

Rahoitustuloksesta nähdään, kuinka paljon yrityksen varsinaisesta liiketoiminnasta syntyy tulorahoitusta. Rahoitustuloksesta tulkitaan yrityksen kykyä suoriutua varsinaisesta liiketoiminnasta tulevilla tuloilla luottojen lyhennyksistä, käyttöpääoman lisäyksestä ja investointien omansuuden rahoituksesta.

Rahoitustuloksen pitäisi riittää myös omistajille jaettavaan voitonjakoon, eli osinkoon. Rahoitustuloksen ollessa negatiivinen ei yrityksellä ole ollut tilikaudella varoja lyhentää luottoja tai maksaa omistajilleen osinkoa. Rahoitustulos saadaan, kun nettotulokseen lisätään poistot ja arvonalennukset.

Toimintajäämä kuvaa yrityksen kassavirtalaskelman avulla liikevaihdosta saatujen tuottojen riittävyttä liiketoiminnan rahoittamiseksi. Toimintajäämä saadaan, kun myynnistä saatuihin maksuihin kassaan, lisätään liiketoiminnan muut tuotot ja vähennetään kassa perusteiset ostot ja kassaperusteiset liiketoiminnan kulut. Tähän lisätään vielä omaan käyttöön valmistetut tuotteet. Toimintajäämän tulee olla aina positiivinen, jotta yritystä voidaan pitää kannattavana.

Yritys voi parantaa toimintajäämän tunnuslukuaan hetkellisesti, esimerkiksi maksamalla ostovelkojaan viivästetysti ja tehostamalla myyntisaatavien perintää tilinpäätöksen läheisyydessä. Tunnuslukua olisikin hyvä vertailla useamman vuoden ajalta. (AlmaTalent 2018.)

3.6.2 Vieraan pääoman takaisinmaksuaika

Rahoitustuloksen avulla mitataan vieraan pääoman takaisinmaksukykyä. Tunnusluvun vertailulle saa hyvän pohjan yritysten markkinoilta saamien luottojen laina-aikojen keskimääräisestä

takaisinmaksu ajasta. Mitä pitempi tunnusluvun arvo on, sitä heikompana yrityksen velanhoidokykyä voidaan pitää. Tunnuslukua tulkittaessa on otettava huomioon, että tulo-rahoitusta voi vain harvoin käyttää kokonaan luottojen lyhennykseen. (AlmaTalent 2018.)

Tunnusluku lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{Sijoitettu vieras pääoma tilikauden lopussa}}{\text{Rahoitustulos}}$$

KUVA 11. Vieraan pääoman takaisinmaksuaika laskukaava

3.6.3 Rahoituskulujen hoitokate

Rahoituskulujen hoitokatteella tarkastellaan yrityksen kykyä selviytyä korkojen ja muiden vieraan pääoman maksuista. Tunnusluvulla mitataan käyttökatteen ja rahoitustuottojen riittävyyttä rahoituskulujen maksuihin. Rahoituskulujen hoitokatteen pitäisi olla yli 1, jotta yritys pystyy maksamaan rahoituskulunsa tulo-rahoituksen avulla. (Yritystutkimus 2018, 76.)

$$\frac{\text{Rahoitustulos} + \text{rahoituskulut}}{\text{Rahoituskulut}}$$

KUVA 12. Rahoituskulujen hoitokate laskukaava

3.7 Pääoman tuotto

Pääomantuottoja lasketaan kolmella eri tunnusluvulla: kokonaispääoman-, sijoitetun pääoman ja oman pääoman tuottoprosenteilla. Nämä tunnusluvut ovat tärkeimpiä tunnuslukuja arvioi-
dessa yrityksen tuoton kannattavuutta. Näihin tunnuslukuihin tutustutaan seuraavissa luvuissa.

3.7.1 Kokonaispääoman tuotto

Kokonaispääoman tuotto prosentilla mitataan yrityksen kannattavuutta, johon ei vaikuta yrityksen veronmaksutekniikka, joka vaihtelee yhtiömuodoittain. Tunnusluvun avulla verrataan tulosta ilman rahoituskuluja ja veroja, siihen pääomaan joka on sitoutunut yritystoimintaan.

$$\frac{(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot})}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}} \cdot 100$$

KUVA 13. Kokonaispääoman tuotto prosentti laskukaava

Tunnusluku kertoo yrityksen kyvystä tuottaa tulosta, sen toimintaan sitoutuneelle pääomalle. Tunnusluku toimii sijoitetun pääoman tuotto prosenttia paremmin erityisesti silloin, kun ei voida erotella korollista ja korotonta pääomaa. Yritystutkimus ry on antanut seuraavat ohje arvot tunnusluvulle. (Yritystutkimus 2018, 66–67.)

Hyvä	Yli 10 %
Tyydyttävä	5–10 %
Heikko	alle 5 %.

3.7.2 Sijoitetun pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti eli ROI mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta, eli selaista tuottoa, joka saadaan yritykseen sijoitetulle, korkoa tai muuta tuottoa vaativaan pääomaan. Sijoitetun pääoman tuotto prosenttin laskenta kaava on: (Yritystutkimus 2018, 67-68, Alma Talent 2018.)

$$\frac{(\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot})}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \cdot 100$$

KUVA 14. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti laskukaava

Sijoitettu pääoma = Oikaistu oma pääoma johon lisätään sijoitettu korollinen vieraspääoma. Sijoitettu korollinen vieras pääoma on yhteenlaskettuna seuraavat vieraan pääoman erät: pääomalainat, lainat rahoituslaitoksilta, takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta, pitkäaikaiset sisäiset velat, muut pitkäaikaiset velat, korolliset lyhytaikaiset velat ja muut sisäiset korolliset lyhytaikaiset velat.

Tunnusluvun kehittymisen arviointia heikentää, jos tilikauden aikana on ollut suuria investointeja tai arvonkorotuksia. Tunnusluku on kuitenkin erittäin hyvä mittari sille paljonko yritys tuottaa sijoitetulle pääomalle. Alma Talent on antanut seuraavat ohje arvot tunnusluvulle.

Erinomainen	yli 15 %
Hyvä	10–15 %
Tyydyttävä	6–10 %
Välttävä	3–6 %
Heikko	alle 3 %.

3.7.3 Oman pääoman tuotto

Oman pääoman tuotolla mitataan yrityksen kykyä tuottaa lisäarvoa, omistajien yhtiöön sijoittamalle pääomalle. Oman pääoman tuottoprosentin tavoitteen, määrittää omistajat itse tuottovaatimusten mukaan, johon vaikuttaa oleellisesti sijoituksiin liittyvät riskit. Yrityksen on kuitenkin pystyttävä samaan voittoon vieraan pääoman lisäksi myös omalle pääomalle.

(Yritystutkimus 2018 68.)

Tunnusluku on yksi tärkeimmistä sijoittajien tunnusluvuista, jota he katsovat ennen sijoituspäätöstään. Luottoa myöntäessäkkin on hyvä tarkastella, että oman pääoman tuotto on ollut kehittyvää ja positiivista, koska tämä kertoo yrityksen hyvästä tuoton teko kyvystä. Tällöin yritys pystyy tuottamaan varoja myös omistajilleen ja se parantaa heidän taloudellista tilannettaan. Yrityksen omistajat voivat olla monesti takaamassa lainaa, joten monen vuoden negatiivinen tuottoprosentti, heikentää heidän kykyään mahdolliseen perinnän maksamiseen. Oman pääoman tuottoprosentti lasketaan seuraavalla kaavalla:

$$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Oikaistu oma pääoma}} \cdot 100$$

KUVA 15. Oman pääoman tuotto prosentti laskukaava.

Alma Talent on antanut seuraavat ohje arvot tunnusluvulle.

Erinomainen	yli		20 %
Hyvä	15	–	20 %
Tyydyttävä	10	–	15 %
Välttävä	5	–	10 %
Heikko	alle		5 %.

4 LUOTTOKELPOISUUS

Luottokelpoisuudella tarkoitetaan yrityksen kykyä selviytyä velvoitteistaan. Luottokelpoisuutta voidaan arvioida esimerkiksi edellisissä kappaleissa läpikäydyillä tunnusluvuilla. On erittäin tärkeää varmistaa, että luotto myönnetään vain sellaiselle yritykselle, joka pystyy huolehtimaan maksuistaan ja luottojen lyhennyksistä.

Luottokelpoisuutta voidaan arvioida myös Rating Alfa avulla, joka on erinomainen mittari yrityksen taloudelliseen tilanteeseen. Tähän tutustutaan paremmin seuraavassa luvussa. Yritykset voivat saada myös luottoluokitussertifikaatteja, nämä kertovat hyvin yrityksen maksukäyttäytymisestä, ja ne ovatkin tarkastelemisen arvoisia mittareita. Yritys, jolla on esimerkiksi Suomen vahvimmat sertifikaatti on hoitanut asiansa hyvin. Sertifikaatteihin tutustutaan myöhemmissä kappaleissa.

4.1 Rating Alfa

Rating Alfa antaa erittäin kattavan ja tulevaisuuteen katsovan raportin yrityksen luottotiedoista. Rating luokittelee yritykset 5 portaaliseen asteikkoon AAA-C. Parhaan AAA ja AA+ luokituksen saaneista yrityksistä vain, joka tuhannes yritys on joutunut maksuvaikeuksiin tai konkurssiin seuraavan vuoden aikana. Rating Alfassa näkee yrityksen ja yrityksen toimialan kehityksen kolmenvuoden ajalta.

Rating Alfa on erittäin pätevä analyysi yrityksen maksukyvystä ja sitä kannattaa ehdottomasti hyödyntää, kun yrityksen maksukykyä arvioidaan luotonmyöntämisen johdosta.

(Asiakastieto, Rating Alfa 2018.)

TAULUKKO 2. Rating Alfa taulukko

Erinomainen	AAA
Hyvä +	AA+
Hyvä	AA
Tyydyttävä +	A+
Tyydyttävä	A
Välttävä	B
Heikko	C

4.2 Luottoluokitus sertifikaatteja

Menestyvät yritykset voivat saada erinäisiä sertifikaatteja. Näistä tunnetuimpia ovat Suomen vahvimmat- ja Kauppalehden menestyjät sertifikaatit. Näihin sertifikaatteihin tutustutaan tarkemmin seuraavissa kahdessa kappaleessa. Näiden jälkeen tutustutaan myös muihin mahdollisiin sertifikaatteihin.

Kun yritys saa sertifikaatin, on yrityksen talous kunnossa. Sertifikaatti tuo yritykselle lisäarvoa, koska se kertoo yrityksen luotettavuudesta ja vahvasta taloudellisesta asemasta. Näin ollen muut yritykset uskaltavat tehdä yrityksen kanssa B2B eli business-to-business kauppaa myös laskulla. Myös pankki voi olla luottavaisempi yrityksen kyvystä hoitaa luotto sovitussa aikataulussa.

4.2.1 Suomen Vahvimmat

Suomen Vahvimmat -sertifikaatti annetaan yritykselle, joka luo voimaa Suomen talouselämään nyt ja myös tulevaisuudessa. Sertifikaatti kertoo yrityksen positiivisista taloudellisista tunnusluvuista, luottokelpoisuudesta, hyvistä taustatiedoista ja hyvästä maksukäyttäytymisestä. Suomen vahvimmat sertifikaatti perustuu, edellä läpi käytyyn Rating Alfaan, jota ylläpitää Suomen asiakastieto.

Suomen Vahvimmat – sertifikaatti myönnetään ainoastaan parhaille: vain 12 % yrityksistä Suomessa täyttävät sertifikaatin kriteerit. Sertifikaatin saaneet yritykset ovat erinomaisessa taloudellisessa kunnossa. Sertifikaatin kriteerinä on, että yrityksen Alfa Rating on ollut kolmena vuonna peräkkäin vähintään AA+. (Asiakastieto, Suomen Vahvimmat 2018.)

Suomen Vahvimmat -sertifikaatin omaava yritys on siis luottokelpoinen eikä luotonmyöntäminen yritykselle ole riskialtista. Kannattaa kuitenkin katsoa, minä vuonna sertifikaatti on myönnetty ja katsoa yrityksen nykyhetken tilannetta, koska asiat voivat muuttua hyvinkin nopeasti.

4.2.2 Kauppalehti menestyjä

Kauppalehti myöntää menestyjä-sertifikaatin yrityksille, jotka saavat vähintään 50 pistettä Alma Talentin menestyjäluokituksessa. Menestyjäluokitus on yrityksen rahoituksellista riskiä ja liike-taloudellista menestystä mittaava tutkimus. Menestyjä luokituksessa tarkastellaan kuutta eri osa-aluetta. Menestyjäluokituksen tarkastelun alla olevat osa-alueet ovat: Kasvu, kannattavuus, tulos, maksuvalmius, omavaraisuus ja riskinsietokyky.

Menestyjäsertifikaatin saaneet yritykset, ovat talousanalytiikan ammattilaisen toteamana suoriutuneet vertaisiaan paremmin. Menestyjäyrityksillä on hyvä maksuvalmius, eikä sillä ole maksuhäiriömerkintöjä.

Kauppalehden menestyjä-sertifikaatin saanut yritys on myös hyvä merkki yrityksestä ja yritykselle myönnettävän luoton voi lähes varmasti sanoa tulevan hoidetuksi. (AlmaTalent, tietopalvelut, Menestyjä sertifikaatti 2018.)

4.3 Yrityksen maksukyvyn arviointi

Yrityksen maksukyvyn arviointi on tärkeää niin sijoittajille kuin luotonantajillekin. Maksukykyä voidaan arvioida hyvin tunnusluvuilla, joita laskettiin kolmannessa kappaleessa. Yrityksellä täytyy olla hyvä maksukyky, jotta yritys on luottokelpoinen.

Maksukykyä arvioitaessa kannattaa katsoa myös muita kuin maksuvalmiuden tunnuslukuja. Yrityksen taloudellista tilannetta kannattaa tarkastella kokonaisuutena. Yrityksestä on hyvä ottaa maksuhäiriöote ja tarkastella yrityksen mahdollisia entisiä lainoja. Näiden maksuhistoriasta näkee, jo hyvin pitkälle miten yritys on pystynyt tähän mennessä aiemmin maksamaan luottojaan.

5 OSUUSPANKKI

Osuuspankit, kuuluvat OP Ryhmään. OP Ryhmän toiminta on osuuskuntamaista ja sen tarkoitus on yhdessä tekemisessä ja menestyksen jakaminen kaikkien kesken. OP ryhmän tavoitteena on luoda vahvan vakavaraisuuden ja tehokkuuden avulla kestävästä taloudellisesta menestyksestä ja turvallisuutta omistaja-asiakkailleen. Seuraavissa kappaleissa, tutustutaan tarkemmin Ullavan Osuuspankkiin ja sen toimintaan luottojen myöntämisessä yrityksille.

5.1 Ullavan Osuuspankki

Ullavan Osuuspankki on yksi pienimmistä OP Ryhmään kuuluvista osuuspankeista, joita on yhteensä noin 150 kpl. OP Ullava työllistää kaksi toimihenkilöä, toimitusjohtajan sekä yhden osa-aikaisen toimihenkilön.

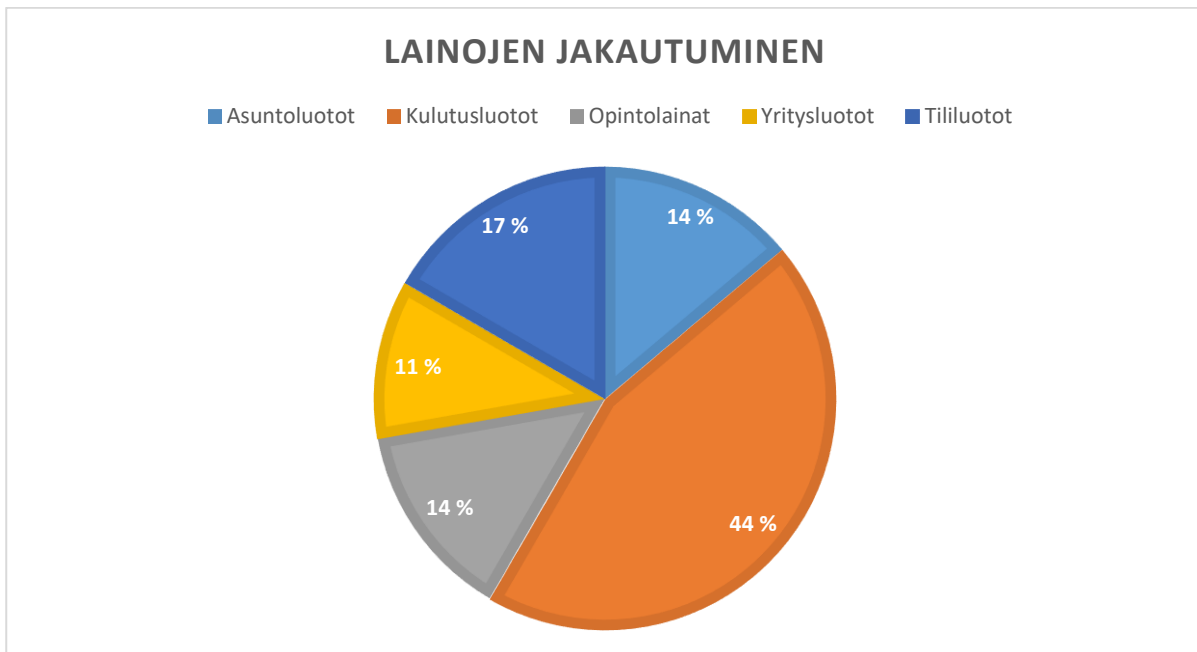
Ullavan osuuspankki ostaa palveluita OP Ryhmän KePa:lta, eli keskitetystä palvelusta. Keskitetyt palvelut työllistävät pankkitoimihenkilöitä eri puolilla suomea. Tarkoituksena on, että työntekijöillä jää enemmän aikaa asiakkaalle, ja näin pankki pystyy palvelemaan asiakkaitaan tehokkaammin. Pankki on silti itsenäinen ja vastaava täysin omasta toiminnastaan. Näin vähemmällä työvoimamäärällä saadaan enemmän tehokkuutta ja säästetään kuluissa. Ullavan Osuuspankki tekee rahoituksia, varallisuuden hoitoa ja välittää vakuutuksia.

5.2 Luottojen myöntäminen

Luottoja myönnetään kappalemääräisesti 300–350 kpl vuodessa. Luotot jakaantuvat asunto-
luottoihin (30–50 kpl), kulutusluottoihin (130–160 kpl), opintolainoihin (40–50 kpl) ja yritys-
luottoihin (20–40 kpl), sekä tililuottoihin (40–60 kpl). Euromääräisesti eniten rahoitetaan asunto-
jenrahoitusta, kulutusrahoitus on kasvanut ohi maatalouden rahoituksen. Pankki rahoittaa
pääasiassa yksityisiä henkilöitä ja yritysrahoitus, eli tässä tapauksessa osakeyhtiöiden rahoitus on vähäistä.

Yritysluottoja, myönnetään melko vähän. Noin joka kymmenes myönnetty luotto on yritys-
luottoa. Alla olevasta kuviosta, huomaa että kulutusluottoja myönnetään reilusti eniten. Ullavassa

on paljon maataloutta, mutta maatalouden rahoitus on pääasiallisesti henkilörahoitusta, joten se ei näy alla olevassa taulukossa.

KUVIO 1. Lainojen jakautuminen

5.2.1 Yritysluottojen vakuudet

Vakuudella tarkoitetaan luoton takaisin maksun varmistamista. Esimerkiksi asuntovelallisella on yleensä asunto vakuutena. Tämä tarkoittaa sitä, että velallinen ei pysty maksamaan luottoaan pois, myydään hänen asuntonsa ja myynnistä saadut rahat käytetään velanmaksuun. Asunnon lisäksi henkilökohtainen takaus on yleisimpiä vakuuksia. Henkilökohtainen takaaja voi olla kuka tahansa pankin hyväksymä henkilö. Yritysluoton vakuudeksi kelpaa esimerkiksi yritys kiinteistö. Lisäksi käytetään yritys kiinnitystä, eli pankin laskema vakuusarvo, joka laskeaan tilinpäätöksestä tai viljelijöillä verolomakkeista ja eläinmäärästä. Tilanteesta riippuen myös henkilökohtainen takaus voi olla tarpeen yrityslainoissa.

5.2.2 Yrityksien maksukyvyn ja taloudellisen tilanteen arviointi

Yritysten maksukykyä arvioidaan yrityksen tuloslaskelmasta, mikäli tuloslaskelma on yli kuusi kuukautta vanha, niin silloin arvioinnissa käytetään välitilinpäätöstä ja kassavirtaa. Kassalaskelmasta lasketaan, miten raha riittää mahdollisten vastuiden lyhentämisiin ja mitkä ovat yrityksen muut pakolliset menot.

Vahva kassapohja ja hyvä maksuvalmius turvaavat yrityksen toimintaa pitkin tilikautta. Maatilojen vastuiden määrä ei saisi nousta yli 100 % liikevaihtoa kohti, mutta investoivalla tilalla tämä toteutuu vain harvoin. Vahva kassa ja hyvä maksuvalmius helpottavat myös maatilan toimintaa. Tukien maksun painottuminen loppuvuoteen hankaloittaa maatilan kassanhallintaa, sillä suurimmat menoerät ovat kesäkaudella, mikä aiheuttaa monille tiloille kausirahoituksen tarvetta.

Yritysten tilinpäätöksistä tilataan tilinpäätösanalyysi Suomen asiakastiedolta, mutta näissä kestää yleensä parisen viikkoa valmistua. Tämä on auttamattomasti liian pitkä aika, lainatarjous neuvotteluissa. Tämän johdosta, opinnäytetyön ohessa tehtiin Exceliin tilinpäätösanalyysin tekevä kaava. Tämän avulla jatkossa tullaan arvioimaan yritysten maksukykyä, luottoneuvotteluissa. Kaavan ei ole tarkoitus korvata asiakastiedolta saatavaa laajaa analyysiä, mutta ennen laajemman analyysin valmistumista, voidaan maksukykyä arvioida sen avulla.

Tämä on tärkeä apuväline, koska monestikaan luotonhakijalla ei ole aikaa odottaa kahta viikkoa, ennen luottopäätöstä, joten kilpailun kannalta on hyvä saada päätös. Mahdollisimman nopeasti.

6 EXCELIIN TEHTY TILINPÄÄTÖSANALYSOINTIOHJELMA

Opinnäytetyön ohessa tein Exceliin taulukkopohjan. Taulukossa on valmis pohja, jonne voi syöttää oikaistun tuloslaskelman ja taseen. Taulukko laskee taseen ja tuloslaskelman pohjalta, opinnäytetyön aikana käytyjä tunnuslukuja.

Tunnusluvut esitetään kahden desimaalin tarkkuudella. Tunnusluvun lisäksi taulukko osaa arvioida tunnuslukua ja ilmoittaa, onko tunnusluku hyvä, tyydyttävä vai heikko. Kyseinen taulukko sopii hyvin pieneen ja nopeaan suuntaa antavaan arviointiin yrityksen taloudellisesta tilanteesta. Tämä ei tule korvaamaan Suomen asiakastiedolta tilattua tilinpäätösanalyysia, mutta on oiva tapa arvioida yrityksen maksukykyä ja taloudellista tilannetta.

6.1 Kaavan käyttöohje

Tässä luvussa esitän laatimani Excel-kaavan käyttöohjeen, jotta sen käyttäjän on helpompi käyttää sitä.

Taulukon alalaidassa on välilehti valikko, jossa on neljä välilehteä. Välilehdet ovat Tuloslaskelma, Tase Vastaava, Tase Vastattavaa ja Analyysi. Aloita valitsemalla ensimmäinen, eli Tuloslaskelma.

KUVA 16. Excelin välilehdet

Sen jälkeen avautuu oikaistun tuloslaskelman pohja. Täytä valkoiset laatikot, oikaistusta tuloslaskelmasta. Mikäli sinulla ei ole oikaistua tuloslaskelmaa, voit täyttää luvut normaalista tuloslaskelmasta, tällöin tunnusluvut lasketaan ilman oikaisuja ja ne ovat suuntaa antavia. Tummennettuna olevat numerot kaava laskee automaattisesti. Kun olet täyttänyt kaikki kohdat, voit siirtyä välilehtiin Tase Vastaava ja Tase Vastattavaa.

Tilinpäätös oikaistaan, jotta saada käsitys yrityksen sen hetkisestä varsinaisesta liiketoiminnasta. Oikaisujen tarkoitus on saada tilinpäätöksestä vertailtava. Oikaisujen jälkeen satunnaiset tuotot ja kulut eivät enää vaikuta tunnuslukuihin, koska ne eliminoidaan pois. Yleisimpiä oikaisuja ovat lisäksi varaston arvon muuttaminen käypään arvoon ja palkkakorjaukset. Esimerkiksi jos omistajan työpanos on erittäin korkea, mutta palkkakustannukset vähäiset, tehdään palkkakorjaus, jotta työpanoksen kustannus vastaisi totuutta paremmin.

OIKAISTU TULOSLASKELMA	Tilikausi 201X	Tilikausi 20XX	
Liikevaihto	<input type="text"/>	<input type="text"/>	TYHJENNÄ
Liiketoiminnan muut tuotot	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Liiketoiminnan tuotot Yhteensä	0,00	0,00	
Aine- ja Tarvikekäyttö	<input type="text"/>	<input type="text"/>	Varaston lisäykseen - merkki eteen
Ulkoiset palvelut	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Henkilöstökulut	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Liiketoiminnan muut kulut	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Valmisteverojen lisäys/Vähennys	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Laskennallinen palkkakorjaus	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
KÄYTTÖKATE	0,00	0,00	
Suunnitelman mukaiset poistot	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Vaihtuvien vastaavien poikkeukselliset arvonalentumiset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
LIIKETULOS	0,00	0,00	
Tuotot osuuksista ja muista sijoituksista	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Muut korko- ja rahoitustuotot	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Korkokulut ja muut rahoituskulut	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden arvonalentumiset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Välittömät verot	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

KUVA 17. Tuloslaskelma välilehden näkymä.

OIKAISTU VASTAAVA	Tilikausi 201X	Tilikausi 202X
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		
Liikearvo		
Muut aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset ja rakennelmat		
Koneet ja kalusto		
Muut aineelliset hyödykkeet		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	0,00	0,00
Sisäiset osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet		
Sisäiset saamiset		
Muut saamiset ja sijoitukset		
Sijoitukset ja pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,00	0,00
Leasingomaisuus		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet		

KUVA 18. Tase Vastaava-näkymä.

OIKAISTU VASTATTAVAA	Tilikausi 201X	Tilikausi 20X1
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma		
Ylikurssirahasto		
Käyvän arvon rahasto		
Muut rahastot		
Kertyneet voittovarot		
Tilikauden tulos		
Pääomalainat		
Taseen oma pääoma yhteensä	0,00	0,00
poistoero		
vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero ja varaukset yhteensä	0,00	0,00
Oman pääoman oikaisut		
Oikaistu oma pääoma yhteensä	0,00	0,00
VIERASPÄÄOMA		
Pääomalainat		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Eläkelainat		
Saadut ennakot		
Sisäiset velat		

KUVA 19. Tase Vastattavaa-näkymä

Kun olet täyttänyt kaikki tiedot, on tilinpäätösanalyysi valmis. Löydät analyysin välilehdestä Analyysi. Varmista kuitenkin, että olet merkinnyt kaikki tiedot, tuloslaskelma ja taseet, eivät mahdu näytölle kerralla kokonaan, joten rullaa taulukko alas asti.

Valmistunut analyysi näyttää sinulle tunnusluvut ja kertoo onko se ”Hyvä, Tyydyttävä vai Heikko” näet myös kätevästi onko se parantunut vai heikentynyt viime tilikaudesta. Analyysin jälkeen voit kätevästi tyhjentää taulukon tuloslaskelma välilehden yläkulmassa olevasta ”Tyhjennä” painikkeesta. Painike näkyy kuvassa 17.

Valmistunut analyysi näyttää seuraavan laiselta: Kuvassa näkyvä analyysi perustuu keksittyihin lukuihin, eivätkä ne liity mihinkään yritykseen.

Kannattavuuden tunnusluvut	Tilikausi 201X		Tilikausi 20X1	
Liiketulos	337,20		21,67	
Käyttökate	410,14		86,27	
Rahoitustulos	304,40		72,93	
Nettotulos	231,46		8,33	
Myyntikateprosentti				
Käyttökateprosentti	19,96 %		6,69 %	
Liiketulosprosentti	16,41 %	Hyvä	1,68 %	Heikko
Nettotulosprosentti	11,26 %		0,65 %	
Rahoitustulosprosentti	14,81 %		5,66 %	
Vakavaraisuuden tunnusluvut				
Omavaraisuusaste	28,65 %	Heikko	40,40 %	Hyvä
Suhteellinen velkaantuneisuus	35,97 %	Hyvä	51,40 %	Tyydyttävä
Maksuvalmiuden tunnusluvut				
Quick ratio	0,85	Tyydyttävä	0,68	Tyydyttävä
Current ratio	1,21	Tyydyttävä	1,13	Tyydyttävä
Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	2,4	Hyvä	9,1	Heikko
Pääoman tuottoa mittaavat tunnusluvut				
Kokonaispääoman tuottoprosentti	26,73 %	Hyvä	2,00 %	Heikko
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	44,68 %	Hyvä	2,61 %	Heikko
Oman pääoman tuottoprosentti	77,98 %	Hyvä	1,85 %	Heikko

KUVA 20. Analyysi näkymä

6.2 Kaavan toimivuus

Tuloslaskelman ja tase vastaava sekä vastattavaa välilehdissä on käytetty pelkästään yhteen ja vähennyslaskuja. Kaavan teossa päätin, laittaa täytettävät kohdat valkoisiksi paksuilla reunoilla. Tämä helpottaa hahmottamista mitkä kohdat tulee täyttää. Taustan laitoin vaalean harmaaksi.

Analyysi välilehdellä tunnusluvun laskentaan haetaan tiedot Tulos ja tase välilehdiltä. Osasta kaavoista tuli aluksi erittäin pitkiä. Esimerkkinä sijoitetun pääoman tuottoprosentin kaava: $= (B6 + \text{Tuloslaskelma!B24} + \text{Tuloslaskelma!B26}) / ('Tase \text{ Vastattavaa!B18} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B22} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B23} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B35} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B39} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B24} + 'Tase \text{ Vastattavaa!B23})$. Tämän jälkeen laskin välivaiheena sijoitetun pääoman, omaan soluun, jotta kaavasta ei tulisi niin pitkä. Tämän johdosta kaava toimi paremmin.

Mikäli mihinkään ei ole merkitty lukuja ja katsoo analyysi-välilehteä. näyttää se tulokseksi. #JAKO/0!, joten on tärkeää edetä järjestyksessä ja täyttää tiedot, ennen analyysi välilehden katsomista, jotta se näyttää tunnusluvut. Tunnusluvun arviointi tapahtuu Jos funktiolla, jonka sisällä on toinen jos funktio. Näin saatiin arviointi onnistumaan kolmelle eri vaihtoehdolle, jotka ovat Hyvä, Tyydyttävä ja Heikko.

6.3 Testauksen tulokset

Testasin kaavaa kahden eri yrityksen tilinpäätöstiedoilla, ja vertasin tuloksia Suomen Asiakas-tiedon tekemään tilinpäätösanalyysiin. Tunnusluvut pitivät hyvin paikkaansa, vaikka pientä hajontaa ilmeni. Hajontaa selittää se, että käytössäni olleet tiedot oli pyöristetty tasatuhansiin.

TAULUKKO 3. Testauksen tulokset

YRITYS 1	Käyttökate %	Liiketulos %	Nettotulos %	Rahoitustulos %	Omavaraisuusaste	Suhteellinen velkaantuneisuus	Quick ratio	Current ratio	Kokonais pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %
Suomen asiakastieto	0,4	-1,0	-1,0	0,4	49,7	16,6	0,7	1,8	-2,2	-3,6	-5,6
Opinnäytetyön Excel	0,4	-1,0	-1,0	0,4	49,7	16,6	0,7	1,8	-2,4	-3,9	-5,7
YRITYS 2	Käyttökate %	Liiketulos %	Nettotulos %	Rahoitustulos %	Omavaraisuusaste	Suhteellinen velkaantuneisuus	Quick ratio	Current ratio	Kokonais pääoman tuotto %	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %
Suomen asiakastieto	11,5	10,8	8,8	9,4	71,5	9,9	3,4	3,4	37,5	52	42,2
Opinnäytetyön Excel	11,5	10,8	8,8	9,5	71,4	9,5	3,4	3,4	37,5	52,0	42,2

Testauksen perusteella totean, että kaava voi käyttää luottavaisin mielin. Kaava soveltuu parhaiten pienten osakeyhtiöiden arviointiin. Toiminimillä pääoman tuottoa mittaavat tunnusluvut, eivät ole vertailukelpoisia.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana oli Ullavan Osuuspankki, ja sen tarkoituksena oli selvittää, miten tilinpäätöstä voi hyödyntää luottokelpoisuuden arvioinnissa. Opinnäytetyöstä selviää, että tilinpäätöksestä laskettava tilinpäätösanalyysi on erittäin pätevä laskelma yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja sitä voivat hyödyntää niin sijoittajat kuin luotonmyöntäjät.

Luottokelpoisella yrityksellä ei ole maksuhäiriömerkintöjä eikä se ole ylivelkaantunut. Tasapainoisen yrityksen tunnusluvut ovat hyviä. Luottoa myöntäessä kannattaa katsoa erityisesti maksukykyä, vakavaraisuutta ja pääoman tuottoa mittaavia tunnuslukuja. Näiden tunnuslukujen kunnossa oleminen tarkoittaa lähes poikkeuksetta sitä, että yritys on luottokelpoinen ja se pystyy maksamaan luottonsa pois sovitun mukaisesti.

Vahvalla yrityksellä voi mahdollisesti olla myös sertifikaatteja. Tunnetuimmat sertifikaatit ovat Suomen vahvimmat- ja Kauppalehti menestyjä -sertifikaatti. Näiden sertifikaattien saajayritykset ovat taloudellisesti erittäin vahvassa asemassa ja vain noin 2 % heistä on joutunut maksuvaikeuksiin. Rating Alfa on yrityksiä tulevaisuuden arvioiva mittari, ja siitä saa erinomaisen raportin yrityksen luottotiedoista. Rating luokittelee yritykset 5 portaaliseen asteikkoon AAA-C. Parhaan AAA- ja AA+ -luokituksen saaneista yrityksistä, vain joka tuhannes yritys on joutunut maksuvaikeuksiin tai konkurssiin seuraavan vuoden aikana.

Luottokelpoisella yrityksellä on siis vahva arvosana Rating Alfassa, ja sen tunnusluvut ovat keskimäärin hyviä. Yrityksellä mahdollisesti on myös sertifikaatti, joka todentaa vahvan taloudellisen tilanteen. Tällöin myönnettäessä yritykselle luottoa ei ole pelkoa, etteikö yritys kykenisi maksamaan luottojaan takaisin.

Opinnäytetyön ohessa tehtiin myös Excel-kaava, joka laskee oikaistusta tilinpäätöksestä yleisimmät ja tärkeimmät tunnusluvut. Kaavaa testattiin ja sen perusteella todettiin, että tunnusluvut pitävät paikkaansa osakeyhtiöissä. Muiden yhtiömuotojen laskemisessa kaavan antamat tunnusluvut ovat suuntaa antavia. Excel-kaavasta on kuitenkin ollut suurta hyötyä ja se on otettu heti käyttöön pankissa. Tulevaisuudessa Excel-kaavan pohjalta voisi kehittää erillisen sovelluksen, joka tekisi tilinpäätösanalyysin itse, ilman että lukuja tarvitsisi syöttää käsin. Tässä olisi myös mahdollinen liikeidea tulevaisuuteen.

Kokonaisuutena opinnäytetyö onnistui tavoitteessaan hyvin. Työvastaa aihetta ja lukemalla opinnäytetyön oppii ymmärtämään, mitä tilinpäätös kertoo yrityksestä ja miten siitä tehdään tilinpäätösanalyysi. Tilinpäätösanalyysin tulosten ymmärtämiseen löytyy myös apua opinnäytetyöstä. Näiden ymmärtämisestä on erittäin paljon hyötyä, kun arvioidaan yrityksen maksukykyä ja luottokelpoisuutta. Työstä on apua luotonmyöntäjien lisäksi myös sijoittajalle, koska sijoittajienkin tulee arvioida yrityksen taloudellista tilannetta.

LÄHTEET

AlmaTalent, Menestyjä sertifikaatti. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/yritysten-taloustiedot/tunnusluvut-ja-luokitukset/menestyja-sertifikaatti>.

Viitattu 03.11.2018.

AlmaTalent, ROI. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/kannattavuus/sijoitetun-paaoman-tuotto-prosentti-roi>. Viitattu 10.10.2018.

AlmaTalent, Maksuvalmius ja quick ratio. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuvalmius/quick-ratio>. Viitattu 03.10.2018.

AlmaTalent, Maksuvalmius ja Current ratio. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/maksuvalmius/current-ratio>. Viitattu 03.10.2018.

AlmaTalent, tunnuslukuopas. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas>. Viitattu 14.10.2018.

AlmaTalent, tunnuslukuopas ja vieraan pääoman takaisinmaksuaika. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/vieraan-paaoman-takaisinmaksuaika>. Viitattu 14.10.2018.

AlmaTalent, Tunuslukuopas, vakavaraisuus ja nettovelka. Saatavissa: <https://www.almatalent.fi/tietopalvelut/tunnuslukuopas/vakavaraisuus/nettovelkaantumisaste-prosentti-net-gearing>. Viitattu 13.10.2018.

Asiakastieto, Rating Alfa. Saatavissa: http://www.asiakastieto.fi/palvelupaketti/rating_alfa.jsp. Viitattu 24.10.2018.

Asiakastieto, Suomen Vahvimmat. Saatavissa <https://www.asiakastieto.fi/web/fi/palvelut-yrityksille/mika-on-yrityksesi-arvo-ja-asema/suomen-vahvimmat-sertifikaatti.html>.

Viitattu 24.10.2018.

Ihantola, E. M. & Leppänen, P. 2018. Yrityksen kirjanpito. 4. laitos, 1. painos. Gaudeamus Oy.

Ikäheimo, S. Malmi, T. & Walden, R. 2016 Yrityksen laskentatoimi. 6. uudistettu painos. Talentum Media Oy.

Perälä, S. & Schwartz, K. 2017. Rahoituslaskelma. 7. uudistettu. painos. ST-Akatemia Oy.

Tuomi-Sorjonen, P. 2018 Kirjanpito, tilinpäätös ja verotus. 3. uudistettu painos. Sanoma Pro Oy.

Yritystutkimus ry. 2018 Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. 10. korjattu laitos. Gaudeamus Oy.